

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 130/2019

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s. r. o., Dunajská 32, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miloš Kvasňovský, vo veci namietaného porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane a ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 49/2008 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 49/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v napadnutom konaní, ktorého predmetom je zaplatenie sumy 18 590,32 € s príslušenstvom, ktorá predstavuje provízie sťažovateľky ako mandatára na základe mandátnej zmluvy uzavretej so žalovaným, obchodnou spoločnosťou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

3. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti uviedla, že žaloba bola v predmetnej veci na okresnom súde podaná 1. februára 2008. Okresný súd vydal platobný rozkaz 15. mája 2008 a po podaní odporu zo strany žalovaného nariadil prvé pojednávanie na 18. februára 2009. Následne bolo pojednávanie uskutočnené 13. mája 2009 a odročené na 17. júla 2009. Toto pojednávanie okresný súd nerealizoval a odročil ho s poukazom na potrebu predloženia údajov od [REDACTED]. Toto odročenie sťažovateľka nepovažovala za dôvodné, pretože nasledujúce pojednávanie 23. októbra 2009 bolo taktiež realizované pred predložením údajov od [REDACTED]. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito práve pre účely zabezpečenia vyjadrenia [REDACTED]. Sťažovateľka ďalej uviedla, že v napadnutom konaní nasledovalo obdobie dlhšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu od 23. októbra 2009 do 13. januára 2011. Následne okresný súd procesne pochybil, keď rozhodol o prerušení konania do času právoplatného skončenia konania v inej právnej veci. Uznesenie o prerušení konania bolo na základe odvolania zo strany sťažovateľky krajským súdom zrušené. Aj toto procesné pochybenie spôsobilo prietahy v napadnutom konaní. Ďalšie neodôvodnené obdobie nečinnosti okresného súdu trvalo od 31. marca 2011 do 27. februára 2013. Následne nariadené pojednávania boli odročené z dôvodov buď na strane sťažovateľky alebo žalovaného. Obdobie nečinnosti okresného súdu od 7. mája 2014 do 11. mája 2016 bolo spôsobené nepriaznivým zdravotným stavom sťažovateľky, pre ktorý nebolo možné realizovať pojednávania. Od roku 2017 prebiehala medzi stranami sporu a okresným súdom výlučne písomná komunikácia, spočívajúca v zasielaní podkladov a vyjadrení. Vzhľadom

na dlhé obdobie neaktivity okresného súdu reagovala sťažovateľka listom z 9. októbra 2018 adresovaným predsedovi okresného súdu, ktorý vybavil jej urgenciu vydaním pokynu na nariadenie pojednávania v napadnutom konaní. Meritórne rozhodnutie, ktorým súd žalobu zamietol, bolo vyhlásené na pojednávaní 18. januára 2019, no do dňa podania ústavnej sťažnosti jej nebolo doručené. Sťažovateľka zastáva názor, že uvedené meritórne rozhodnutie predstavuje sankciu za podanú sťažnosť predsedovi okresného súdu.

4. Sťažovateľka je presvedčená, že činnosť okresného súdu pri riešení jej sporovej veci nebola dostatočne efektívna a sústredená a k prietahom prispeli aj neodôvodnené procesné úkony ako prijatie uznesenia o prerušení konania, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené. Rovnako za neefektívnu činnosť okresného súdu, ktorou boli spôsobené zbytočné prietahy v konaní, sťažovateľka považuje aj nevykonanie právnej kvalifikácie uplatneného nároku už na začiatku konania, čím došlo k vykonávaniu dôkazov irelevantných pre správne právne posúdenie prerokovávaného nároku. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla, že už samotná dĺžka konania v trvaní viac ako 10 rokov je neprimeraná.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil nálezom porušenie ňou označených práv (bod 1) postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 9 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Vec napadla ústavnému súdu 21. marca 2019 a nebola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi, a tak v zmysle čl. X ods. 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh“) bola táto vec po 26. apríli 2019 v zmysle rozvrhu prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigetimu a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v druhom senáte ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

III.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

11. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

12. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, II. ÚS 518/2014) vyplýva, že ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase, keď bola ústavná sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádzalo, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, III. ÚS 462/2017). Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozhodnutie vo veci [REDACTED] proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

13. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky zistil, že napadnuté konanie bolo skončené vyhlásením rozsudku vo veci samej na pojednávaní 18. januára 2019. Ústavný súd ďalej zistil, že predmetný rozsudok bol následne 15. apríla 2019 vyhotovený a 26. apríla 2019 aj doručený právnenému zástupcovi sťažovateľky.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03). Táto okolnosť v danom prípade síce ešte nenastala, avšak vzhľadom na námietky sťažovateľky uvedené v jej ústavnej sťažnosti nemožno opomenúť ani ďalšiu dnes už ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu, a to že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06, I. ÚS 544/2012, I. ÚS 559/2014), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia ústavnej sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06, III. ÚS 176/2018, I. ÚS 204/2018).

15. Predmetom predbežného prerokovania je primárne rozhodovanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom predpokladom vyslovenia porušenia týchto práv je v zmysle citovanej judikatúry ústavného súdu trvajúce súdne konanie, v ktorom je sťažovateľom označený orgán verejnej moci neodôvodnene nečinný alebo je jeho postup neefektívny takým významným spôsobom,

že to vytvára stav, ktorý je nezlučiteľný s podstatou a obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Z okolností prerokovávanej veci nesporne vyplýva, že v čase podania sťažnosti (21. marca 2019, pozn.) už bolo napadnuté konanie na okresnom súde meritórne skončené a rozhodnutie bolo sťažovateľke medzičasom aj doručené. Z uvedeného je zrejmé, že v čase, keď bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priet'ahom v dôsledku nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti, ako to tvrdí sťažovateľka, v konaní pred okresným súdom nedochádzalo (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte rozhodnuté právoplatne). Tento skutkový stav bol preto so zreteľom na obsah ústavnej sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, základom pre záver ústavného súdu, že ústavná sťažnosť sťažovateľky proti postupu okresného súdu je zjavne neopodstatnená (obdobne napr. II. ÚS 275/06, IV. ÚS 119/2011, III. ÚS 153/2013). Z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol už po jej predbežnom prerokovaní [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

17. Ústavný súd však pripomína, že prípadné zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie by v súhrne s doterajším konaním okresného súdu mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov okresného súdu a prípadné neefektívne (nesústredené) konanie okresného súdu alebo konanie poznačené jeho zjavnou nečinnosťou by mohlo byť v príčinnej súvislosti s porušením základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo by v danom prípade nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 55 zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

18. Sťažovateľka podľa petitu namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to z tých istých dôvodov, ako porušenie

svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd pripomína, že primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania sú obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva (základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy) nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

19. V posudzovanom prípade sťažovateľkou namietané nedostatky v postupe okresného súdu v napadnutom konaní zjavne nedosahujú takú intenzitu, že by sa dalo uvažovať o odmietnutí spravodlivosti. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením ústavnej sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2019